

Rimmi ym.: Ehdotus laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta*Eduskunnalle*

Työttömyysturvalain peruspäivärahaan tehtiin kolmen markan tasokorotus 1.7.1991 lukien. Indeksikorotus mukaan luettuna se nosti työttömyyspäivärahan 105 markasta 116 markkaan. Käteenjäävä kuukausitulo on juuri ja juuri 2 000 markkaa. Se ei nostanut vielääkään peruspäivärahaa yli toimeentulotuen tason, jota eduskunta on toistuvasti edellyttänyt. Ehdotamme, että työttömän peruspäivärahaa korotetaan 1.1.1992 lukien 140 markkaan päivässä. Lapsikorotukset ehdotamme korotettavaksi 25 markkaan ensimmäiseltä lapselta ja 15 markkaan kultakin seuraavalta lapselta.

Edelleenkin toisen puolison tulot vaikuttavat työttömän perusturvaan. Muussa sosiaalilainsäädännössä on jo pääsääntöisesti hyväksytty ajatus siitä, ettei työssäkäyvän puolison oleteta elättävän omaa puolisoaan, kun hän jää vaille työtuloaan. Ehdotamme, että nykyisestä työttömyysturvan tarveharkinnasta luovutaan.

Edelleen ehdotamme, ettei työvoimatoimiston antama lausunto työttömän oikeudesta päivärahaan olisi enää sosiaalivakuutustoimikuntaa ja työttömyyskassaa sitova, vaan ne voivat suoraan tulkita lakia niin kuin käytäntö oli aikaisemminkin. Tästä seuraa, että työvoimatoimiston asiasta antamaa lausuntoa koskeva muutoksenhakukielto käy tarpeettomaksi.

Kun työntekijä sairastuu ja hakee ensisijaisesti sairauspäivärahaa tai eläkettä, päätöksen

saaminen kestää usein pitkään, varsinkin jos hakemus on hylätty ja siitä on valitettu. Jos valituksetkin hylätään eikä henkilöllä kuitenkaan ole mahdollisuutta jatkaa entisessä työssään, saattaa toimeentuloon jäädä pitkään katko, vaikka hänellä olisi periaatteessa oikeus työttömyyspäivärahaan, jos hän olisi ilmoittautunut työvoimatoimistoon. Monesti tämä jää kuitenkin lääkärinlausuntojen ja neuvojen puutteen vuoksi tekemättä. Vaikka päivärahaa on mahdollista maksaa takautuvasti, se ei ole kuitenkaan mahdollista ajalta ennen kuin henkilö on ilmoittautunut työvoimatoimistoon. Tämä epäkohta tulisi korjata 4 §:ää muuttamalla.

Eduskunnan on huolehdittava siitä, että 55 vuotta täyttäneet voivat saada ansioon suhteutettua päivärahaa jatkossakin 60-vuotiaaksi saakka ja että sitä aletaan maksaa uudelleen myös niille, joilla 900 päivää on aiemmin täyttynyt.

Ansioon suhteutetun päivärahan perusteena olevan palkan tarkistaminen vuosittain on myös välttämätöntä, sillä muuten päivärahat jäävät jälkeen varsinkin nyt, kun työttömyyskaudet muodostuvat helposti pitkiksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/84) 14 §, 38 §:n 2 momentti ja 43 c §

sellaisina kuin niistä ovat 14 § osittain muutettuna 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla (1365/90), sekä 43 c § 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (98/90),

muutetaan 3 §:n 3 momentti, 4 ja 13 §, 22 §:n 1 momentti, 24 ja 25 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentti 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1367/90), 4 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, 13 § muutettuna 27 päivänä helmikuuta 1987 annetulla lailla (226/87) ja mainitulla 9 päivänä helmikuuta 1990 annetulla lailla, 22 §:n 1 momentti ja 24 § 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1365/90) ja 25 § mainitussa 27 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla (1367/90), uusi 4—6 momentti, seuraavasti:

3 §

Toimeenpanoelimet

— — — — —
Työvoimatoimisto antaa työttömyysturvan saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä, joista säädetään 4 §:ssä, 5 §:n 1 momentin 3, 8 ja 10 kohdassa sekä 2 momentissa ja 7—11 §:ssä, sosiaalivakuutustoimikunnalle ja työttömyyskassalle lausunnon. Työvoimatoimiston tulee sosiaalivakuutustoimikunnan tai työttömyyskassan pyynnöstä täydentää lausuntoaan viipymättä.

Työvoimatoimisto voi siirtää 3 momentissa tarkoitettua lausunnon antamisen työvoimatoimikunnalle, jos lausunnon on yleistä työvoimapolitiittista merkitystä tai jos työvoimatoimisto katsoo siirtämisen muusta erityisestä syystä aiheelliseksi. Työvoimatoimikunnan tulee työttömyyskassan tai sosiaalivakuutustoimikunnan pyynnöstä täydentää lausuntoaan viipymättä.

Joka on tyytymätön 3 momentissa tarkoitettuun työvoimatoimiston antamaan lausuntoon, saa hakea siihen kirjallisesti oikaisua työvoimatoimikunnalta viimeistään 14 päivänä sen jälkeen, kun hän sai tiedon työvoimatoimiston antamasta lausunnosta.

Lausunto- ja oikaisumenettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

4 §

Oikeus työttömyyspäivärahaan

Työttömyyspäivärahaan on oikeus työkykyisellä työttömällä henkilöllä, jolle ei ole voitu osoittaa työtä tai jota ei ole voitu osoittaa

koulutukseen. Työttömyyspäivärahaa ei kuitenkaan voida maksaa pidemmältä kuin kolmen kuukauden ajalta ennen työvoimatoimistoon ilmoittautumista ilman erityistä syytä.

13 §

Oikeus peruspäivärahaan

Peruspäivärahaan on oikeus henkilöllä, joka täyttää 2 luvun mukaiset työttömyysturvan saamisen yleiset edellytykset.

22 §

Peruspäivärahan suuruus

Peruspäivärahan täysi määrä on 140 markkaa.

24 §

Lapsikorotus

Työttömyyspäivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan 18 vuotta nuorempi lapsi, maksetaan päiväraha korotettuna lapsikorotuksella, jonka suuruus ensimmäisestä lapsesta on 25 markkaa ja jokaisesta seuraavasta lapsesta 15 markkaa.

25 §

Etuuksien korotus

Peruspäivärahan ja lapsikorotusten markkamääriä korotetaan kunkin vuoden alusta lukien palkansaajien yleisen ansiotasoindeksin pisteluvun muutosten edellyttämässä suhteessa.

Tämän lain 23 §:ssä tarkoitettujen työtulojen määriä korotetaan siinä suhteessa, jolla työttö-

myyspäivärahan maksuvuodelle vahvistettu palkansaajien yleisen ansiotasoindeksin luku on noussut edellisen kalenterivuoden vastaavasta indeksiluvusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1992.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1991

Eila Rimmi
Iivo Polvi
Outi Ojala
Jarmo Wahlström
Heli Astala
Ensio Laine
Jukka Roos
Heikki Rinne
Esko Seppänen

Marjatta Stenius-Kaukonen
Juhani Vähäkangas
Asko Apukka
Osmo Polvinen
Pekka Leppänen
Esko-Juhani Tennilä
Marja-Liisa Tykkyläinen
Reijo Laitinen
Tarja Halonen

Raila Aho
Timo Laaksonen
Claes Andersson
Martti Korhonen
Esko Helle
Reijo Lindroos
Jaakko Laakso
Jouko Skinnari
Jukka Gustafsson

